

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: **Obraz Osmanské říše a Turecka v českých periodických *Národní listy* a *Čech* v první polovině 20. let 20. století**

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Michael Šťastník

Autor posudku: Jitka Malečková

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	Výborně
Způsob práce/metodologie	Velmi dobře
Naplnění cíle práce	Výborně
Práce s prameny a odbornou literaturou	Velmi dobře
Stylistická úroveň a jazyková správnost	Velmi dobře
Struktura práce	Výborně
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah ²)	Velmi dobře

Slovní hodnocení:

Michael Šťastník si pro svou bakalářskou práci zvolil pohled dobového českého tisku na rozpadající se Osmanskou říši a vznikající Tureckou republiku v klíčovém období po porážce Osmanské říše v první světové válce – v době národně osvobozenického boje, rozpadu říše a vzniku republiky, zrušení chalífátu a vytváření nových institucí. Téma se dotýká obecnějšího problému pohledu evropských médií na Blízký východ, čímž je stále aktuální. Zároveň nabízí řadu možností pro bakalářské či diplomní práce. Nejde o téma zcela originální, ale Michael Šťastník na rozdíl od dalších prací s podobnou tematikou doplnil analýzu českého pohledu na poválečnou Osmanskou říši a Turecko o příklad dobového tureckého pohledu na toto období. Kromě toho se soustředil jen na dvoje noviny a na poměrně krátkou dobu tří let, což mu umožnilo představit zpravodajství opravdu detailně.

Práce si klade za cíl odpovědět na otázku, jaký pohled na Turecko (a Osmanskou říši) přinášely v letech 1922-1924 dvoje noviny, které se lišily svým politickým zaměřením –

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

² Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Národní listy a *Čech*. Ptá se konkrétně, jakým tématům věnovaly noviny pozornost a jakým způsobem o těchto tématech referovaly, zda a v čem se od sebe zpravodajství obou novin lišilo a do jaké míry si český tisk všímal témat, která vyzdvihoval dobový turecký pramen. Tyto otázky lze považovat za nosné a pro bakalářskou práci přiměřené. Pro jejich zodpovězení zvolil Michael Šťastník mediální obsahovou analýzu, přičemž ve výsledné podobě práce využívá jen některé její aspekty, zatímco původně plánovanou kvantitativní analýzu nechává částečně stranou a soustřeďuje se spíše na kvalitativní rozbor zpravodajství.

Struktura práce odpovídá tématu a výzkumné otázce. Michael Šťastník nejprve stručně představuje dějiny pozdní Osmanské říše a vznik Turecké republiky, život a význam Mustafy Kemala, jemuž věnovaly noviny a turecký pramen mimořádnou pozornost, obě zkoumaná periodika a tureckou knihu Burhana Cahita *Gazi Mustafa Kemal*. Této knize snad mohl být věnován trochu větší prostor, případně samostatná kapitola, která by podrobněji popsala témata považovaná tureckým autorem ve sledovaném období za významná. Pro potřeby srovnání s českými novinami je ovšem stručný nástin obsahu částí knihy zaměřených na léta 1922-1924 dostatečný. Podobně na první pohled může zarazit jistý nepoměr v délce kapitol zabývajících se novinami *Národní listy* a *Čech*. Michael Šťastník však vysvětluje, proč je kapitola o *Čechovi* výrazně kratší: noviny si všímají velmi podobných témat jako detailně popsané *Národní listy*, proto se autor omezuje na stručnější přehled zpravodajství v jednotlivých letech podle témat a zároveň vybírá příklady ukazující způsob, jímž o daném tématu noviny *Čech* psaly. Navíc je počet zpráv věnovaných Turecku v *Národních listech* ve srovnání s *Čechem* víc než trojnásobný, což také vysvětluje odlišnou délku kapitol.

Michaelovi Šťastníkovi se v zásadě podařilo splnit cíl, který si vytkl. Práce přináší popis zpráv věnovaných Turecku a Osmanské říši v obou novinách a pokouší se o jejich hodnocení; vzhledem k systematické struktuře se už v popisu zpráv ukazují rozdíly mezi novinami, na což navazuje explicitní komparace v Závěru práce. Ten také srovnává oboje noviny s tureckým pramenem.

Michael Šťastník dobře zdůvodňuje volbu tématu a stručně i obou zkoumaných periodik a období, na něž se soustředí. Větší pozornost by si snad zasloužilo vysvětlení volby tureckého pramene a jeho významu pro bakalářskou práci. Je ale třeba ocenit, že turecký pramen do práce zařadil a že byl schopen přečíst turecký text z roku 1930, kdy jazyk procházel výraznými proměnami a značně se lišil od dnešní turečtiny, i to, že s tímto pramenem pracuje kriticky. Zprávy českých novin se snaží představit v historickém kontextu na základě sekundární literatury. K některým titulům by sice také bylo možné přistupovat kritičtěji (Palmer, Kinross), ale samotné zařazení sledovaných událostí do historického kontextu považuji za velmi přínosné. Při popisu zpráv je někdy autor trochu ovlivněn jazykem a prezentací událostí v novinách, snaží se však, aby vždy bylo jasné, co píše noviny, co čerpá z literatury a co je jeho vlastní hodnocení. Některá hodnocení jsou zdařilejší (např. na s. 29,

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

34, 35) než jiná (zvláště v první části analýzy Národních listů, kde není vždy dostatečně zřejmé, proč považuje některou zprávu za objektivní a použití slov jako „tlupa“ či „deportace“ za doklad zaujatosti), je však zřejmé, že se Michael Šťastník nad charakterem zpráv opravdu zamýšlel.

Samotný rozbor novin vyznívá trochu popisně a repetitivně. Bylo by jistě možné nezmiňovat podrobně tolik zpráv, ale soustředit se více na jednotlivá témata a shrnout přístup novin, užívaný jazyk a události, které vybírají, poněkud obecněji. Tím by se zamezilo opakování podobných formulací a text by mohl být analytičtější. Nicméně zvolený přístup umožňuje, aby si čtenáři udělali dobrou představu o tom, jak počátkem 20. let české noviny psaly o Turecku, a již v kapitolách věnovaných rozboru tisku tak vynikají rozdíly mezi novinami (například výstižně zachycený rozdíl ve vztahu k Rusku), jež potom shrnuje Závěr. Autor vybírá přiměřené množství citátů, které slouží spíš pro ilustraci a nenahrazují vlastní analýzu.

Po stylistické stránce lze práci vytknout především repetitivnost (výrazně např. na s. 25, 34, 67 a 72, ale i na dalších místech, např. v Závěru) a někdy trochu nesouvisející text (např. věty o etnicitě a pojetí tureckého národa na s. 49, jejichž souvislost se zprávami není evidentní). V kapitole o novinách *Čech* Michael Šťastník již v úvodu některých podkapitol shrnuje závěry, což opět vede k repetitivnosti. Občas zprávu představuje slovy, která se velmi podobají názvu článku. Odstavce jsou někdy příliš krátké (jedna nebo dvě věty), jindy příliš dlouhé (na s. 46-48). Po stránce jazykové má práce slušnou úroveň, chyby jsou především v interpunkci a nedůsledném psaní velkých písmen (např. spojenci vs. Spojenci), počet překlepů či chybějících písmen (a slova na s. 14) není nijak vysoký. Dílčím problémem jsou turecké názvy či jména, která autor někde přebírá z českých novin, jinde je doplňuje tureckou formou, ale ne vždy systematicky a zcela správně. Poněkud nejasné je také jméno autora tureckého pramene (Je to Cahit Bürhan, nebo Burhan Cahit?)

Práce svým rozsahem výrazně překračuje požadavky na bakalářskou práci. Autor vždy cituje prameny i literaturu, kterou používá, někdy je ovšem poznámek až příliš a bylo by možné sloučit dvě do jedné. Kromě toho jsou v poznámkách jisté nedůslednosti a drobné technické nedostatky (na několika místech zůstaly v poznámkách po úpravách mezery, v textu jsou čísla poznámek někde uváděna před tečkou, jindy je mezi tečkou a číslem poznámky mezera apod).

Přes uvedené nedostatky práce splňuje požadavky na bakalářskou práci. Ukazuje, že Michael Šťastník je schopný zpracovat zvolené téma na základě pramenů a literatury a jasně formulovat své závěry.

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Otázky k rozpravě:

1. Jsou podle Vás závěry Vaší práce aktuální i dnes? Případně čím?
2. Do jaké míry podle Vás souvisel charakter zpravodajství o Osmanské říši a Turecku se zaměřením obou novin?
3. Obsahovalo zpravodajství v Čechovi také zprávy týkající se kulturních či sportovních témat?

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.³

V Praze dne 27.1.2024

.....
podpis

³ Pokud práci doporučujete k obhajobě, zvolte současně známku. Pokud práci nedoporučujete k obhajobě, známka se nevyplňuje.